

foto: Odrzej Pesta SYD

W Parku Narodowym Noel Kempff Mercado w Boliwii

Samson został wyproszony w modlitwie do Boga przez nieplodną kobietę i obdarzony nadludzką siłą, którą wykorzystywał do walki z Filistynami. Ponadto zabił lwa gołymi rękami, pokonał armię wroga osłą szczęką i siłą własnych mięśni, wyrwał bramę miasta wraz z odrzwiami, a także zburzył budynek. Historia Samsona pokazuje, jak wielkie dary Boga mogą być zmarnotrawione wskutek własnej lekkomyślności, naiwności i ulegania żądzom. A to wszystko dlatego, że Samson zdradził swej lubej sekret dotyczący pochodzenia nadprzyrodzonych zdolności, które były skryte w jego włosach, a obcięcie ich spowodowało, że stał się zwykłym człowiekiem.

RUTUCHA

Także wśród Indian Ajmara i Keczua włosom przypisuje się boskie właściwości, czego wyrazem jest bardzo ciekawy zwyczaj zwany *Rutucha*. *Rutucha* w języku Ajmara dosłownie

W czasie obrzędu *Rutucha*

Boliwijski Samson

Osoby obeznane choć trochę z Pismem Świętym, a dokładnie z Księgą Sędziów w Starym Testamencie, na pewno kojarzą postać Samsona.

znaczy: pierwsze strzyżenie włosów. Jest to tradycyjny obrzęd praktykowany w kulturze Ajmara i Keczua, podczas którego dokonuje się pierwszej prezentacji córki lub syna we wspólnocie. Zaproszeni uczestnicy dokonują pierwszego obcięcia włosów dziewczynki lub chłopca, dając w zamian rodzinie pieniądze na wychowanie dziecka.

Dzieje się tak dlatego, że w kulturze Ajmara i Keczua włosy są „święte” i mają wielką wartość a wobec tego w pierwszych dwóch latach życia dziecka nie są obcinane. Ich stan pokazuje trud życia, a szczególnie pod uwagę bierze się *qulus*, czyli naturalnie tworzące się gęste kołtuny, traktowane jako oznaka dobrobytu rodziców. Z tego powodu okazuje się włosom respekt i nie wyrzuca się ich do śmieci, a nawet wykorzystuje do czynienia zaklęć lub czarów.

Jednak w przypadku noworodków sprawa włosów ma się trochę inaczej, ponieważ zostały one uformowane

w łonie matki i muszą zostać obcięte przez *Padrinos* (rodzice chrzestni) chłopca lub dziewczynki. Rytualne obcięcie włosów symbolizuje początek

nowego życia, a jednocześnie określa jego drogę, którą dziecko będzie podążać.

PADRINOS

Aby dokonać *Rutucha*, rodzice chłopca lub dziewczynki wybierają *Padrinos*, zwracając przy tym uwagę na wartości, jakimi się kierują w życiu, na status materialny, aby mogli oni zapewnić dziecku dobry start w życiu.

Po zaakceptowaniu tej funkcji przez osoby wybrane ustala się wspólnie datę i miejsce uroczystości, a jest to zwykle dom rodzinny niemowlęcia. *Padrinos* są odpowiedzialni za zorganizowanie imprezy, przygotowanie nagłośnienia, wystroju, napojów, papierosów, poczęstunku i liści koki do żucia.

Centralną częścią uroczystości jest chwila, kiedy ojciec rodziny prosi *Padrinos* o dokonanie pierwszego obcięcia *qulus* lub kosmyka włosów, by następnie umieścić je w małej serwetce z *aguayo*. W dalszej kolejności zaprasza się pozostałych uczestników. Za każdy kosmyk włosów oczywiście trzeba zapłacić według własnej ofiarności, ale nie wypada, aby to był banknot o nominale niższym niż 100 boliviano. Po zakończeniu strzyżenia, wcześniej poproszony o tę funkcję *Padrino* liczy zebrane pieniądze, których kwotę należy za-

okrąglić wzwyż, np. jeśli suma wynosi 900 boliviano, *Padrino* musi dołożyć kolejne 100 boliviano, aby zaokrąglić sumę do tysiąca.

O. Mariusz Mielczarek SVD i obrzęd *Rutucha*

zdjęcia: Mariusz Mielczarek SVD